

11

12

13

14

15

16

17

17

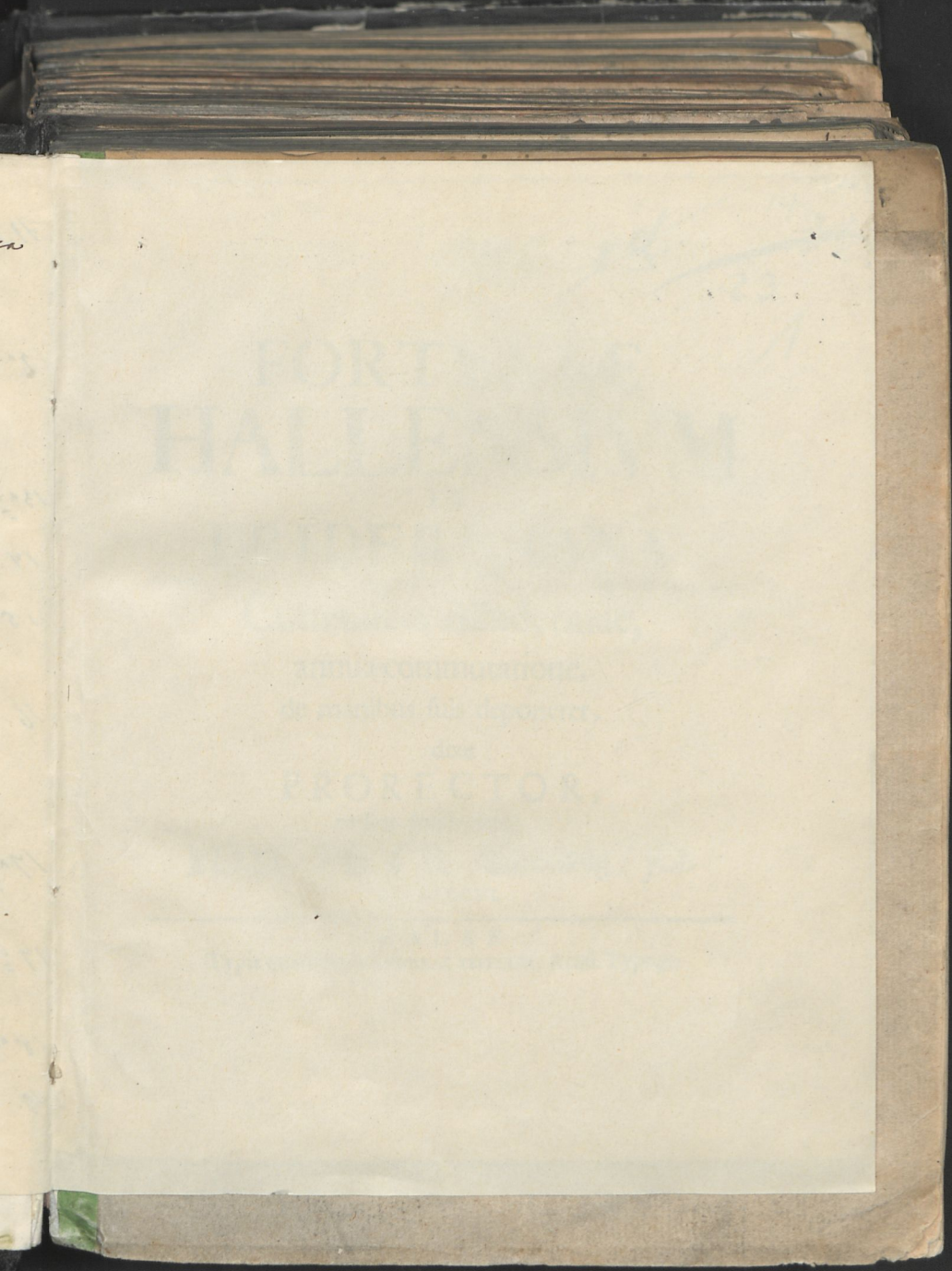
18

19

- 11^{a-c} Ludovici, Duc. Frisic.: De limitibus defensionis in bello defensionis. 3 Bunde. 1706 & 1749. 3 Bunde.
- 12^{a-b} Ludovici, Duc. Frisic.: Problema juridica, et quatenus affectus humani in foro considerentur 3 Bunde. 1706, 1736 & 1749
- 13^{a-d} Ludovici, Duc. Frisic.: De intercessionem innocentium 2 Bunde.
14. Schneider, Jo. Frid.: De promotionibus per saltum
15. Schneider, Jo. Frid.: De successione legitimorum in fundis
16. Stahlion, Georg. Ernestus, med. Doct. et prof. publ. Med., Soc.: De testamento medicis. (et de putationem in reg. Johannis Burchardi inventa)
- 17^a Stykier, Jo. Samuel: De translocatione ministerium ecclesiae.
- 17^b Stykier, Jo. Samuel: De translocatione ministerium ecclesiae. Pd. 2. 1743.
- 18^{a-b} Stykier, Jo. Samuel: De notorio 2 Bunde.
19. Stykier, Jo. Samuel: De appellacione an suspensio in possessionis summariorum.

De. Hy. Kins, Jo. Samuel: Tico, quod injustum est circa
jura iudicialia

Pa. 3. num. 23.

DISSERTATIO JURIS NATURÆ
DE

5

**LIMITIBUS DE-
FENSIONIS IN BELLO
DEFENSIVO,**

P. 456

Quam

DEO TER O. M. ADVENTE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. PHILIPPO VVILHELMO,
PRINCIPE BORVSSIAE, MARCHIONE BRANDENB.
DVCATVS MAGDEB. GVBERNATORE, CETERA,
IN ILLUSTRACADEMIA FRIDERICIANA
P R E S I D E

**JACOBO FRIDERICO
LUDOVICI,**

J. U. D. PROF. JUR. & FACULT. JURIDICÆ
ADSESSORE,

Ad d. XXII. Jun. MDCCVI. H. L. 2. C.

Placido Eruditorum examini submitte

AVTOR

JOHANNES ERNESTUS MEVES,
GEDANENSIS.

TYPIS CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, ACAC. TYPOGR.

16.

4

15. 11. 1714

10.

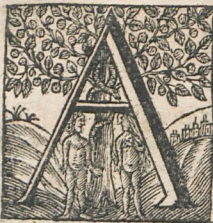

DISSERTATIO JURIS NATVRÆ
De
LIMITIBVS DEFENSIONIS IN
BELLO DEFENSIVO.

CONTENTA TOTIVS DISSERTAT.

Ingressus §. I. Belli definitio & divisiones §. II. Bellum gerere licet §. III. Exceditur verò communiter circa modum belli gerendi §. IV. Ergo moderamen aliquod adhibendum. De Ductorio: hosti in hostem omnia licere §. V. & VI. Requisita iusti moderaminis §. VII. Differentia inter bellum defensivum publicum & defensionem privatam in statu Reipublicæ §. II. IX. De causâ belli defensivi iusta §. IX. De tempore, quo defensio bellica initium sumat §. X. An & quæ suspiciones sufficiant ad suscipiendam defensionem §. XI. & XII. Quomodo Princeps laesus erga ledentem salva iustitiâ & humanitate progredi possit? §. XIII. Ledentem etiam in suis ditionibus prosequi & ad omnem satisfactionem adigere permissum §. XIV. Quænam ex humanitatis præceptis hic observanda §. XV. De modo belli defensivi §. XVI. Stratagemata adhibere licitam §. XVII. De distinctione inter modos licitos & illicitos §. XVIII. De Venenis & percussoribus §. XIX. Quid adversus hostem devictum ac captum liceat? §. XX. Quid adversus ejus subditos? §. XXI. Subditi Principis facta licita præstant §. XXII. Aliud in illicitis §. XXIII. Distinguitur inter subditos simpliciter Principi subiectos & inter eos, qui Principi imperium sub certis pactis & conditionibus detulerunt §. XXIV. Subditis parcendum, si Princeps leges fundamentales transgreditur §. XXV. An talio locum habeat adversus Principis subditos, qui in nostros captivos servitiam exercet §. XXVI. De Devastatione agrorum, qui ad hostis subditos pertinent §. XXVII. An Victor res occupatas indistincte pro sua satisfactione retinere possit? §. XXVIII. De moderamine intuitu Neutralium Civitatum observando §. XXIX. Quod exemplis & diversis casibus illustratur §. XXX. & XXXI. Quomodo laesus adversus ledentem se gerere debeat, si hunc laesionis suæ poeniteat. Tres casus discernuntur §. XXXII. Laesus justam satisfactionem oblatam recusans jam pro ledente habendus §. XXXIII. Conclusio dissertationis §. XXXIV.

§. I.

Curis de limitibus defensionis, quos in bello defensivo observandos censemus, necesse erit, ut in antecedentibus voces, quæ in rubrica occurrunt, exponamus, quo deinde melius intelligatur, quidnam per limites istos, de quibus nobis sermo erit, indigite-

§. II.

Bellum, ut hinc incipiamus, uti omnibus non idem significat, ita diverse definitur & dividitur. Nos cum Pufendorfio optime definemus per statum, injurias violentas mutuo inferentium & propulsantium, aut quæ sibi debentur vi extorquere nitentium, Pufend. de J. N. & G. l. I. c. 1. §. 8. Belli quoque multæ dantur divisiones, quarum, hac vice saltem principales, quæ ad nostrum scopum, pertinent, attingemus. Inter hæc fere primaria est divisio in bellum *justum & injustum*. Tale autem dicitur tripliciter 1. respectu *causæ*, Grotius de J. B. & P. l. II. c. 1. §. 9. 2. ratione *modi* quo geritur. 3. ratione *intentionis*, si equidem causâ *justa* bellandi adsit, sed non propter hanc causam bellum geratur, verum ut prætextus tantum adhibeatur, fines imperii dilatandi. Secundo huc pertinet divisio in bellum *publicum & privatum*. Illud est, quod geritur autore eo vel iis, qui summam potestatem in civitate habent; hoc privatus in privatum gerit, sive vivat in civitate aliqua, sive extra civitatem in libertate naturali, quamvis hæc concertatio, quæ fit inter eos, qui sub imperio civili constituti sunt, usu hodierno improprie bellum appellatur. Tertio denique huc spectat distinctio belli in *offensivum*

IN BELLO DEFENSIVO.

defensivum, quod eorum, quæ nobis debentur & denegantur vindicandi, vel injuste creptorum recuperandi gratia geritur, & *defensivum*, quo ea, quæ nostra sunt, contra injustam aliorum invasionem tuemur & defendimus.

§. III.

Bellum autem se suaque defendendi causa juste suscipi, eruditi jam dudum abunde probarunt, & ipse instinctus naturalis, quo quælibet res ad sui conservationem tendit, fatis superque evincit quod ubi aliorum malitia me pacifice vivere aut res meas indemnes habere non sinit, injustos aliorum insultus vi repellere, & quæ ad securitatem meam faciunt media, etiam violenta, adhibere queam. Interim nemini ignotam esse poterit, quantopere hic à beligerantibus peccetur. Quamvis enim quilibet se sua defendendi, aut illatæ injuriæ persequendi causa bellare prætentat, revera tamen tot hominum sanguinem cupiditati suæ, alicujus gloriæ acquirendæ aut imperii augendi, immolant.

§. IV.

Modus vero bellum gerendi si accuratius examinetur, omnia videbimus adhiberi media sine discrimine, aut ullo moderamine pro ratione belli, quam sibi perperam fingunt. Nec cognitionis, juris, æquitatis, humanitatis, religionis rationem haberi, adeoque bellum e justa causa susceptum, modo & intentione injustum evadere, cum talia adhibeantur media, quæ vel plane nihil ad finem faciunt, vel aliis lenioribus minusque noxiis æque obtineri potuissent.

§. V.

Itaque ne justa defensio, dum æquitatis & humanitatis temperamentum transgreditur, in summam transeat injuriam, moderamen inculpatae tutelæ accurate observanda

6 DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENSIONIS
dum est. Intelligimus autem per hocce moderamen, legitimum offensioni proportionatum defensionis modum, de quo antequam pluribus agere aggredimur, prius aliquod dubium removebimus. Magnopere enim nostræ sententiæ adversatur, si ita crude accipiatur eorum doctrina, qui dicunt hosti in hostem omnia licere, & læso in lædentem competere jus in infinitum. Quod si verum, frustra solliciti sumus de moderamine hoc asserendo, cum potius iniquum, ejusmodi quid justis præsertim armis præscribere, velle.

§. VI.

Equidem id certum est, quod is, qui alterum injuste invadit, & noxam inferre intendit, omnia humanitatis & mercia vinculumque socialitatis cum ipso abrumpat, & sic nullum jus habeat humanitatem & moderationem à læso postulandi, nec alterum, si moderaminis limites excedat, injustitiæ accusare possit: Attamen id quoque considerandum, hostem multa sine injuria pati, quæ ipsi salva humanitate inferri nequeunt; & sicuti variæ politicæ rationes s'vadent, ne læsus summo rigore, sed lenitate potius adversus lædentem utatur, ita suis subditis atque amicis, addo & hostis subditis præstandum habet, ut jus suum cum minimo illorum incommodo persequatur, ne innocentes alienam culpam luant. Conferatur Pufend. de J. N. & G. l. VIII c. VI. §. 2. circa finem, quod infra latius deducetur §. XXI. seqq.

§. VII.

Jam propius ad institutum nostrum accedendum & adhibita distinctione personarum causarumque hac de re agendum erit; deinde enim constabit sibi moderamen, adhibendum & in quibus illud consistat. Vulgo a Doctōribus

ribus (videri poterunt, qui de hac materia ad l. 3. ff. de *justitia & jure*. l. 4. §. 45. §. 4. ff. ad l. Aquiliam commentati sunt) tria præcipue requiruntur, nempe *justa causa, justus modus, legitimum tempus.*

§. VIII.

Hic autem probe notanda est differentia, quæ intercedit inter bellum defensivum publicum, & defensionem privatam eorum, qui imperio civili subiecti sunt, quæ si minus accurate distingvantur, hæc materia perspicue proponi non poterit. Etenim a privatis non juste instituitur defensio, ubi tempus adhuc permittit judicis officium implorare, nec locum habet, nisi ut præsens periculum, quod invasor mihi jam inferre conatur & quod aliter effugere nequeo, avertam, adeoque ut hoc tuendi duntaxat non etiam ulciscendi causa fiat. l. 45. §. 4. ff. ad legem aquiliam. Ubi vero præsens periculum depulsum, judicem adire & ejus curæ satisfactionem lædentisque coercitionem relinquere teneor. Siquidem utilitas publica requirebat, privatæ defensionis limites, ulterius non extendere, ne publica civitatis tranquillitas turbaretur. Hæc omnia vero ad publicum bellum applicari nequeunt, cum gentes & Principes in statu naturali vivant nec communem judicem habeant, cujus officium pro administrando jure & justitia, nec non decernenda executione implorare possint, ex quo profluit, quod tam arctis cancellis, ut privati quidem, includendi non sint.

§. IX.

Quod nunc *causam* tanquam primum requisitum belli defensivi publici attinet, qua præcipue totius belli justitia nititur, sine dubio nullum bellum nec offensivum nec defensivum juste suscipitur, si causa justifica non liquido ad-
est.

8 DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENSIONIS
est. Neque putandum, prætextu defensionis causâ vim
armatam semper licite opponi; nam ubi offensio licita, ibi
defensio illicita sit necesse est. Sic qui alterum læsit, aut ad
quod alteri obligatus est, præstare detrectat, ille certe al-
teri illatam injuriam vindicanti, aut satisfactionem armis
petenti injuste sub prætextu legitimæ defensionis resiste-
ret, cum eo casu injuriam injuria potius cumulare. Quan-
doque etiam solam causam, ut bellum juste geratur, nisi id
simul necessitas requiratur, sufficere non puto. Si nimi-
rum levis aliqua injuria illata, aut res parvi momenti cor-
rupta, vel erepta, quæ contemni mereatur & facile repara-
ri possit, tunc pacis amor talia dissimulare jubet, ne com-
munis gentium tranquillitas turbetur, & nostri tot incom-
modis, bellum necessario fere comitantibus, non implicen-
tur, quæ patientia declinare præstat. Videatur Excell. Dn.
Thomasius *introd. ad Ethic. c. s. §. 66. seqq.* Sic quoque pa-
cis studio contrarium foret, statim post læsionem ad extre-
ma defensionis media pervenire, ubi spes adhuc est, com-
positione bellum præcaveri posse. Itaque omnino prius,
si commode fieri queat, tentandum, an admonitionibus a-
micorumque interpositionibus, aut aliis remediis recupera-
re sua quis possit, quod sicuti humanitati convenit, ita
quemlibet pacis & justitiæ amantem hoc facere decet.

§. X.

Uterius videndum, *quo tempore* defensio bellica ini-
tium sumat. Hac de re ita sentimus. Quamprimum al-
terum hostili erga nos animo esse, eumque omnia, quæ
ad bellum gerendum necessaria sunt, comparare cogno-
scimus, simulque manifesta habemus indicia, ejusdem in-
tentionem esse, quod tali apparatu noxam nobis inferre
velit; tunc certe haud expectare tenemur donec, iste re ipsa
damnum

damnum nobis aliquod intulerit, sed optimo jure hoc molientem in ipso apparatu opprimere possumus, siquidem nemini vitio vertendum, qui invasionem potius avertere, quam hostem in proprios fines recipere mavult, & locum hic invenit vulgatum dicitur: melius esse prævenire, quam præveniri. Nec ideo is pro aggressore habendus erit, quin adhuc in defensionis terminis manet, quamvis prudenti celeritate usus, alterum malam suam intentionem tardius exsequentem præoccupaverit.

§. XI.

Interim in re tanti momenti nimis suspicionibus minime indulgendum est, ne arma arripiantur, antequam liquidis argumentis de animo alterius constet, alias enim facile, qui nunquam nobis nocendi intentionem habuit, injuste invaderetur. Mala autem intentio non statim ex virium potentia præsumenda, cum iis innocenter quis uti possit, nec statim nocere vult, qui vires nocendi habet; at ubi quis viribus nocendi instructus & haud amico erga nos animo se ad bellum parat, non vero constat, quem bello petere decreverit; inde omnino nobis justa metuedi causa nascitur. Unde hac rerum conditione Princeps de securitate sua suorumque sollicitus prudenter milites conferibit, arma cæteraque instrumenta bellica comparat, cives in armis exercet, urbes munit, fœdera cum amicis & quorum interest, se non opprimi, facit atque omnia adhibet media, quò in omnem paratus sit eventum: interim tamen talis metus rei adhuc incertæ jus nondum dat vi alterum aggrediendi, cum cogitationes & præsumptiones nostræ nos adhuc fallere possint. Quid ergò consilii? Postulanda erit cautio de non offendendo, v. g. ut ille, à quo nobis metuemus, unum alterumve fortalicium in finibus

B

nostris

nostris situm nostro praesidio & custodiae tradat, quale quid Belgae foederati ante exortum praesens bellum à Duce Andegavensi, aut, si mavis, a Rege Galliae praetendebant; Quam cautionem si dare recuset alter, eo ipso hostilem erga nos animum satis prodit, ut ulterioris certitudinis causa eventum expectare jam imprudentis esset, unde nobis ipsis cautionem parare licet.

§. XII.

Magnam quoque metus non iniusti ansam praebet, si Principem magna potentia instructum vicinos minus potentes non ex alia causa, quam sola ambitione & avaritia, qualibet commoda occasione invadere videmus. Cum enim ita fere fieri solear, ut is cui primi ausus feliciter succedunt, ad plura audenda facile alliciatur, suspicio exinde valde probabilis oritur, eum hisce oppressis in nos tandem transiturum, nobisque nihil praeter beneficium ordinis relicturnum esse. Quamvis igitur, dum nos adhuc pacifice vivere sinit, nec certa signa adsunt de voluntate nos etiam opprimendi, ultro hunc aggredi ad futurum periculum amoliendum quidem non liceat, recte interim & prudenter eo casu foedera cum aliis ineuntur, qui vel jam laesi sunt, vel qui, ne ipsis indies augescens potentia gravis aliquando fiat, metuunt, quo hoc remedio ille & in debitis cancellis contineatur & meliori successu, si actu eum potentia sua abuti contra foederatos contingat, injusta vis repellatur. Conferatur Pufendorff. de J. N. & G. l. l. c. V. §. 6.

§. XIII.

Quid si vero jam Princeps aliquis alterius nil tale meriti, nec id expectantis, ditiones sub vano praetextu (qui nunquam cupienti deerit) invadat ac multa gravia damna hujus ditionibus & subditis inferat, quaeritur jam: *quandiu iusta*

*justa defensione daret, & quousque Princeps læsus erga lædentem
salva justitia & humanitate progredi possit?* Generaliter &
paucis totam quæstionem definire possumus. Nempe o-
mnis vis hic juste adhibetur, sine qua ablata recuperare,
damni seu injuriæ reparationem & satisfactionem conse-
qui & ad securam pacem pervenire nequimus, ac recte de-
fensio eousque continuatur, usque dum ea, de quibus mo-
do diximus, vel armis, vel transactione consecuti simus.
Etenim ipsa officii ratio Principem obligat, ut suo im-
perio subjectos adversus alienas injurias tueatur, &
à damno, quantum in se positum, immunes præstet, adeo-
que intentatam illatamque vim hostilem vi rursus à subdi-
tis depellere debet. Et quamvis etiam hostis a finibus suis
jam repulsus sit, nondum tamen arma deponere cogitur,
sed jure permillum, hostem in ejus ditionibus persequi,
quoad damnorum reparationem & injuriæ satisfactionem
ab eo extorserit, atque cautionem de impostero non læ-
dendo consequutus fuerit. Nisi enim hucusque sine vitio
progredi liceret, tranquillitati civitatum male cautum fo-
ret, siquidem hostis licet repulsus refectis post breve tem-
pus paulisper viribus semper reverti majoraque mala,
quam prima vice, inferre posset. Adeoque tamdiu ejus
cervici insistendum, donec vires nocendi, quarum fiducia
taliam ausus fuit, ipsi ademptæ sint & civitas læsa a similibus
insultibus magis secunda esse queat.

§. XIV.

In reparatione damni autem, de qua hæc pauca ad-
huc addimus, non solummodo ea læsio computanda, pro-
pter quam bellum susceptum est, sed etiam omnia damna
læsi ditionibus durante bello illata, ut & interesse, quod in

quieto rerum suarum usu turbatus docere potest, simulque expensæ, quas læsus in defensionem & extorquendam reparationem fecit, sicuti etiam in civitatibus fieri solet, ut non tantum debitum principale, sed præterea impensæ litis adjudicentur. Quamdiu enim omnia hæc læsus nondum consecutus est, damnorum reparationem & satisfactionem habere dici nequit, neque in vafor damnorum datorum cum acceptis compensationem præterdere potest, cum ipse læsum ad eas inferendas sua malitia & pertinacia coegerit. Ambitiosa ergo erat responsio Plenipotentiariorum Regis Galliæ in præliminaribus Pacis Riswycensis quoad reparationem damni Imperio illati, *betreffend aber die damna, so wäre soiches ein Unglück und desastre des Krieges / & que la guerre & la compassion ne marchent pas ensemble. man müßte erst Paris sehen / ehe man dergleichen wieder fordern könnte / sie würden nicht das allergeringste ersehen /* v. Fritsch. *ad Instr. Pac. Riswyc. p. 140.*

§. XV.

Interim hic humanitas jubet, ne læsus vanæ gloriæ captandæ, aut vindictæ explendæ causa, ad extremum, quo summo rigore poterat, contra invaforem progredia- tur. Et certe, ubi invaforem eo redigimus, ut in statum pacis æquis conditionibus nobiscum redire velit, lubentes quid de jure nostro remittamus, quod uti animi magnitudi- ni convenit, quæ nunquam non ab honestis viris lauda- tur, ita eo ipso simul propriæ securitati consulimus, ne vertente se belli fortuna, cujus eventus semper incerti sunt, plura perdamus & iniquioribus in posterum conditionibus pacem facere compellamur.

§. XVI.

Dicendum porro erit de modo bellum defensivum gerendi

gerendi adeoque inquirendum, quænam media licite adhibeantur, aut in quibus moderamen observandum sit. Quod igitur modum belli gerendi atinet, nihil fere ad iustitiam facit, quomodo læsus defensionem suam expediat, sive enim apertam vim adhibeat, sive insidias struat, sive dolo hostem circumveniat, hosti nullam infert injuriam: Siquidem cujusvis iudicio relinquendum, qua ratione melius, aut cum minore suo damno, aut periculo, hostis vires imminuere & ad nocendum inhabiliorem eum reddere queat. Itaque stratagematibus uti, aut per simulationem fugæ, vestium, insignium, armorum & similia hostem fallere, prohibitum nullatenus est, cum talia stratagemata prudentiæ laudem potius mereantur, inprimis si minori damno & sanguinis effusione hæc victoria obtineatur.

§. XVII.

Ne autem quis secus interpretetur, quod dolum adversus hostem licite adhiberi diximus, hic nos distinctius explicabimus. Etenim violationem promissionum patetorumque, etiam manente bello cum hoste initorum, (v. g. in induciis, item quando de redemptione vel permutatione captivorum convenitur,) expresse excludimus. Siquidem paciscendo aut promittendo novum jus in hostem conferitur, & quoad hoc pactum in statum socialitatis cum hoste reditur (quia sine socialitate pactum esse nequit) à statu vero hostilitatis in tantum receditur atque juri hostilitatis fraudibusque hæc in parte renunciatur, unde hæc tunc uti merito nefas erit. Ubi autem pactum vel promissum non adest, hostem dolo licite circumveniri asserimus, cum enim hostem lædere fas sit, is autem nominis circumventionem, ac aperta vi lædatur, nullam obflare rationem putamus, quo minus vim, quam dolum adhibere

14. DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENS.
hibere liceat, præsertim cum per stratagemata hostis sæpe absque profusione cruenta sanguinis humani ad justam adigi queat & sic multorum innocentum vita parcatur.

§. XVIII.

Quantum modos hostem e medio tollendi concernit, illi communiter in duo genera distingvuntur, quod alii habeantur pro *licitis*, alii pro *illicitis*. Illos vocant, de quorum permissione nulla justa dubitandi ratio suppeditari potest, veluti si hostis in prælio, munimenti defensione aut oppugnatione interimatur, & sive id data opera, sive casu contingat nihil interest, operam enim dare, ut hostis interimatur, licere asserimus, cum in morte hostis magnum sæpe momentum positum sit, ad victoriam vel pacem obtinendam. Et injustus inceptor hunc casum propriæ malitiæ imputare debet, dum ipse in factio illicito verletur, læsus autem jure suo utatur.

§. XIX.

Ad modos illicitos referunt *venena* & *percussores*. Ast veneno iniustum hostem interficere Juri naturali non magis repugnat, quam si ferro interimatur, quamvis moribus gentium moratorum pro illicito habeatur, non aliam fere ob causam, quam quod vile reputetur, hoc medio uti, nec generositati convenire censeatur. Percussores quod attinet, notandum est, iis percussoribus qui nulla fide alioque peculiari vinculo ei, adversus quem adhibentur, obstricti sunt, hostem licite e medio tolli, siquidem jam §. 16. asseruimus, infidias hosti struere permissum esse. Secus vero de iis, qui *patrare talia sine perfidia nequeunt* sentimus. Et quamvis quidam eruditi horum quoque operam licite nos uti asserant, nos tamen distingventium & negantium rationibus majus pondus inesse existimamus. Sane enim

enim qui alterum ad perfidiam incitat, peccato vacare non potest. Unde etiam in historiarum monumentis talia improbari & qui iis usi sunt, male audire invenimus. Tutius quoque est, ne eo ipso in nos exemplum statuamus, ubi forte par occasio occurrit, adversus nos simile quid adhibendi.

§. XX.

Progrediemur jam *ad hostem devictum ac in læsi potestatem redactum*. Duplici autem modo in alterius potestatem venit, vel *intercedentibus certis conditionibus, vel sine ullo pacto sive arbitrio victoris se permittere cogitur*. Ubi pacta deditionem præcesserunt, dubitare haud fas est, ea stricte adimplenda & fidem datam servandam esse. Sin autem in arbitrio victoris positum, quomodo erga captum Principem se gerere velit, quaeritur: *an eum ut hostem salvo moderamine occidere possit?* Mores gentium si respiciamus, antiquiores à recentioribus discrepant. Recentioribus enim personæ in eminenti dignitate constitutæ vix occidi solent, sed honestæ custodiæ includuntur, quod etiam humanitati magis congruit, & imperii Majestatem etiam in victo reverenter habendam esse, probè judicatur. Veterioribus autem temporibus omnes ferè Reges captos interemptos fuisse ex historiarum monumentis constat, in specie de Romanis notum, quod Reges aut Duces captivos primum in triumpho populo ostentaverint, deinde enecaverint. Sed hos mores sæpe inhumanos fuisse negari non poterit. Quid enim juvat hosti capto, cui omnes nocendi vires ademptæ sunt, vitam adimere, ob aliam vero rationem quam ne noceat, interficere hostem, non licet. Sin autem securitas & tranquillitas læsi, dum hostis vivit, consistere nequeat, cum nimirum, qui captivo adhæserunt

ferunt, vel aperta vi, vel per clandestinas factiones tam multa moliantur, ut eum liberent, & constiterit, hostem libertati restitutum eo magis nobis exitium intentaturum, hoc forte casu interemptio hostis improbanda non erit.

§. XXI.

Postquam haec diximus, quomodo moderamen aliquod circa *hostem principalem*; cujus autoritate & auspicio bellum alteri est illatum, observandum sit; jam de *opibus subditis* dispiciendum erit, in quibus inculpatae tutelae limites saepissime exceduntur. Communi loquendi more subditi bellantium, hostium nomine veniunt, & propter nexum cum imperantibus pro hostibus habentur, quamvis proprie imperantes tantum hostes sint, ut autores belli, nec ille hostis dici mereatur, qui animum hostilem non habet. Itaque merito distinguendum esset inter eos subditos, qui alteri, cum quo bellum geritur, nullam noxam inferunt, & tales, qui sive ex animi inclinatione, sive commodi causa, suum Principem sponte adjuvant. Quo tamen eo melius haec res intelligatur, inquiremus, prius quantum quidem ad nostrum scopum pertinet, quatenus subditi ex facto Imperantium obligentur quave ratione in societatem delicti Imperantis veniant, quibus expositis facile judicabitur, quomodo moderamen aliquod circa subditos observari debeat.

§. XXII.

Etenim cum summus Imperans totam civitatem representet, quatenus negotia publica ad finem civitatis facientia ipsamque veluti civitatis voluntatem exsequitur, eatenus etiam ex hujus generis Imperantium factis subditi tenentur. Tale exemplum est in Principe, qui debitum aduti-

ad utilitatem civitatis contraxit, nam pro eo singuli subditi ut membra civitatis obstricti sunt. Ideoque creditori, ubi ab ipso Principe solutionem aut aliam satisfactionem impetrare nequit, bona quorumvis subditorum illius civitatis capere, atque ex iis sibi satisfacere licebit. Et quamvis alias quilibet ex debitoris subditis ratam tantum conferre teneatur, quoniam tamen creditori à singulis partem suam exigere nimis molestum foret, hinc urgente necessitate Jure Gentium permittitur, à quibus ipsi maxime commodum, solidum extorquere, siquidem facilius qui ea ratione damnum passi sunt, regressum in propria civitate contra concives suos instituere posse credantur. Et ita quoque se habet in ceteris factis Imperantium licitis, quatenus imperantes ut capita suarum civitatum se gerunt.

§. XXIII.

Ast in factis *illicitis* Imperantium longe aliter sese res habet. Nam cum nemo ex alterius delicto, nisi de crimine participaverit, teneatur, nec subditi ad delicta Principum, licet per actionem publicam patrata sint, praestanda obligati erunt. Quamvis enim jam semel regimen committendo in omnia, quae Princeps nomine civitatis acturus esset, consenserint, id tamen ad delicta haud extendendum, neque voluntatem suam subditi Imperanti subiecisse censendi sunt, ut hac potestate ad male faciendum abutatur, cum talia facta finem civitatis, i. e. securitatem, potius destruant, quam promoveant. Sic quando Princeps bellum alteri injustum inferret & invasus depulso aggressore in ditiones ejus imperio subjectas transfiret eum in finem, quod vindictam à subditis sumere velit, tunc iniquum foret, si Principis malefactum innocentibus subditis

C

impu-

imputare vellet. Conferatur Pufendorff de *J. N. & G. Lib.*
VII. c. 2. §. 14.

§. XXIV.

Circa hanc rem præterea alterum adhuc discrimen bene observari debet. Nimirum cives Imperanti vel absolute regimen administrandum commiserunt, ut cuncta in civitate proprio ex judicio & voluntate gerere possit, vel certum modum imperium administrandi Legibus fundamentalibus, seu *Capitulationibus*, seu uti ab aliis gentibus vocantur, *pactis conventis*, præscripserunt, simulque concilium (alibi Senatus, alibi Parlamentum dicitur), sive perpetuum, sive necessitate exigente convocandum constituerunt, quod imperans in negotiis præsertim gravioribus, à quibus totius civitatis salus directo dependet, consulere tenetur, si actionibus suis cives obligatos esse velit. Si jam Rex, qui posteriori modo imperium habet, vicinum Regem bello invadat inconsultis & invitis iis, quos in consilium prius adhibere pacto suo tenebatur, bellum hocce civitatis nomine illatum censerit non poterit, cū hic potestate bellum suo arbitrio, & simul tñ. nomine civitatis gerendi destituatur, nec cives ad operas aut sumptus ad tale bellū conferendos adigere possit. Itaq; iniuste faceret bello petitus, si actionem hanc Imperantis in subditis, cum quibus ipsi nullum negotium est, vindicare vellet, his enim debito modo se gerentibus nihil imputari potest, atque sic solus imperans ad satisfactionem læso dandam obstructus est. Interim tamen id jus ipsi salvum manet, eos qui privatim in bellum conserunt & se Regi suo aggregaverunt conatusque ipsius spe lucri inde consequendi adjuvando, ne læsus jure suo potatur impediverunt, bello persequi, quippe qui ea ratione delicti Imperantis se participes faciunt.

§. XXV.

§. XXV.

Ex hætenus dictis sequitur, læsum circa aggressoris subditos moderamen excedere, ubi eos sine necessitate interficit, bona vastationibus, incendiis, nimis contributionum exactioibus eripit, aliisque inhumanitatis generibus in innocentes grassatur. Quod enim interfectionem subditorum hostilium attinet, læsus neminem ex iis interficiendi jus verum habet, nisi qui ipsi nocent, & juris sui executioni vi resistunt. Et quamvis aliquando contingat, ut etiam innocentes præter intentionem licite occidantur, sicuti exempli gratia in obsidionibus sæpe fieri solet; humanitas tamen postulat, ut etiam hoc casu talibus, qui ob ætatem, sexum, imbecillitatem, aut vitæ genus nihil nocent, aut ad noxam inferendam inhabiles sunt, parcatur, quo referuntur infantes & senes, mulieres, ægroti, literis & sacris operam dantes. Ex his autem iterum eximendi suo merito sunt, qui vel arma induunt, vel consilio aliisque modis damnum hosti inferunt, tunc enim dicto favore indigni habentur.

§. XXVI.

Interdum evenit, ut alter belligerantium odio hostium nimium in eos, quos in suam redigit potestatem, sæviat, hinc quæritur: *An is, in cujus subditos aut milites hanc sævitiam exercet, in sævientis subditos paria statuere juste possit?* Qui id jure fieri putant, ad talionem referunt. Verum quilibet facile vider, nullam hic intercedere posse talionem, quippe quæ tantum eorum intuitu locum habet, qui ipsi sævitiam commiserunt. Nec juvat, quod alias regei solet, hostium unum esse corpus, ut adeo uno peccante omnes de reatu participant; nam hæc unitas ultra æquitatem non extendenda est. Si vero ii, qui crudi-

20 DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENSIONIS
delitatem exercuerunt, in potestatem læsi venirent, hos
forte meliori jure puniret, si hostium savitia coerceri ali-
ter non posset.

§. XXVII.

Præter vim in corpus rerum suarum direptiones, cor-
ruptiones domuumque incendia, miseri experiuntur sub-
diti, aliaque similia, quæ ab omni abhorrent humanitate.
Et quamvis talia per rationem belli defendantur, quæ scilicet
hunc procedendi modum ad statum belli feliciter & ci-
tius perficiendum exposcat, (vide quæ de Gallis adduximus
§. XIV. in fin.) attamen semper fere hoc vocabulo abu-
tuntur homines ad obtegendam irrationabilem licentiam
suam, cum plerumque non ulli necessitati, quin potius bel-
lantium savitiæ, ducum ac militum avaritiæ libidinique,
atque male militum disciplinæ imputandum sit, tot mise-
ris modis innocentes oppidanos & paganos vexari. Equi-
dem non negamus, interdum ejusmodi necessitatem con-
tingere, ut hostilium subditorum agri vastentur, sata exu-
rantur, horrea aliæque res, quæ usum hosti præbere pos-
sent corrumpantur, quo eo melius victoria & finis belli
obtineatur; Sed tunc saltem improbamus ejusmodi facta,
quando ea per meram savitiam patrantur & plus inno-
centibus hominibus, quam hosti nocetur, aliisque mediis
senioribus æque finis obtineri potuisset. Æquius itaque
est, quando subditis hostilibus sua libere utenda fruenda,
relinquantur, ea conditione, ut lytrum aliquod seu tribu-
tum pro incendiis & ereptionibus pendant, sic enim in-
de lærum percipit læsus, & simul tamen aggressoris sub-
diti non tam grave erit, tributum moderatum pendere,
quam rebus suis carere. Interim quotidiana experientia tes-
tatur, quantopere in hisce etiam moderamen excedatur,
cum

cum alii tantum tributum exigant, ut parum interfit, an subditi hoc tributum immoderatum solvant, an rebus suis plane careant. Alii etiam eo inhumanitatis procedunt, ut omnibus rebus vastatis & corruptis adhuc contributiones imponant. cum tamen naturalis ratio dicat, duplici malo neminem afficiendum esse.

§. XXVIII.

Examinandum adhuc restat: *An laesus, ubi injustum aggressorem ex suo regno ejecerit, ut nulla recuperandi spes superfit, vel omnes ulterius resistendi vires ademerit, omnes devoti ditrones aliasve res quas in suam redegit potestatem, sine respectu ad quantitatem debiti principalis & subnascentis salvo moderamine retinere queat?* Equidem moribus gentium res expedita est, quippe secundum quos in omni bello solenni, sive ex justa, sive injusta causa suscepto, omnium rerum hostilium, quotquot fuerint captae, dominium in victorem transit, & hosce mores in viridi esse observantia nostra probatione non indiget. Quilibet tamen facili negotio intelligit, quantopere mores gentium tam in hoc passu, quam in alio, si ad justitiae regulas examinentur, ab omni justitia recedant. Nos igitur existimamus, ultra id, quantum ad satisfactionem & impensarum in justum bellum factarum compensationem sufficit, nec juste quid acquiri, nec salvo moderamine retineri posse. Interim cum in bello non solummodo ad damnorum reparationem, sed etiam ad securitatem respicere pacis & tranquillitatis cura jubeat, hujus quoque merito habenda erit ratio. Igitur cum hostis, qui ad extremum usque restitit, nec ullum in melius mutati animi signum dedit, eo ipso satis demonstrat, se odium suum, & ubi vires suppeterent, nocendi intentionem erga laesum non-

22 DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENSIONIS
dum deposuisse; victor illum merito semper suspectum
habet, adeoque prudenter omnem pro læsi & lædentis
conditione adhibet cautionem, ne impostero rursus ab
eo ostendi possit. Quapropter si vel hosti devicto ditio-
nes suas relinquendas, vel jam amissas restituendas hu-
manitas suadet, victor tamen prius iuste postulat, ut loca
munita demoliantur, vel cum instrumentis bellicis in-
majorem victoris securitatem pacisque pignus tradantur,
milites victi exauctorentur sive victori adscribantur, aliis-
que recte utitur cautionum generibus, quo impostero in-
intuitu hujus hostis, quantum quidem humanarum rerum
fragilitas & incertitudo finit, securus esse queat.

§. XXIX.

Paucis adhuc dispiciemus: *quidnam moderamen in-
culpata tutela observari velit erga amicos & eos, qui neutra-
rum sunt partium?* Quamvis vero in hos, dummodo neu-
tralitatis officia bene obseruent, nec dolose alteram par-
tem adjuvando sese bello immisceant, jus bellicum nul-
lum habere locum videatur; sæpe tamen contingit, ut
quædam adversus neutrales occasione belli, quod cum
alio defensionis nostræ gratiæ gerimus, suscipiantur, ne-
cessitate exigente, quæ alias in se quidem injustissima es-
sent, hac autem existente sine minus justa, certe necessitatis
consideratione excusanda sunt. Interim cum hoc jure,
necessitatis sine necessitate usurpato incommodis inde
promanantibus extra bellum positi inique afficerentur;
caute hoc jure & ubi necessitas aliter evadi nequit, uten-
dum est. Illi vero, qui vocabulum necessitatis saltem ad
colorandas injustas suas actiones in neutrales commissas
prætexunt, hujus favore digni haud censendi sunt. Sed
jam

jam pro meliori illustratione unum & alterum exemplum afferemus.

§. XXX.

Primum igitur exemplum hoc esto. Comperit Princeps aliquis, quod alter ipsum aggredi decreverit, & in Principis vicini ditionibus loca quædam ad securum transitum, vel ob alias rationes ipsi commoda, occupaturus sit, quo ad effectum perducto in magnum periculum conjiceretur Princeps ille. Quod si igitur certum, periculum, non imaginarium adest, quæritur: *An jure necessitatis loca hæc in non hostis territorio sita metuens occupare possit?* Si locorum dominum de hostis moliminibus prius adverterit, & ut hæc loca majori cura contra hostium invasiones custodiat, postulaverit, dominus autem territorii id vel facere negligat, vel viribus necessariis minus instructus sit, periculum vero inde metuenti ad tempus suo milite custodienda tradere recuset; tunc præceptum de alieni abstinentia obstare haud existimamus, quin hæc loca quovis modo in suam potestatem redigat, eaque ratione præcaveat, ne hostis occupatis iis locis irreparabilia inferat ipsi damna. Simul tamen hoc moderamen observandum esse asserimus, ne ad vim sive hosti, sive territorii domino inferendam abutatur, sed statim simulac periculum transferit, cum omnibus pertinentiis restituat, & si quid corruerit, resarciat, vid. Obrecht. *in dissert. de ratione belli c. III. §. 17.*

§. XXXI.

Quandoque etiam necessitas urget, aliis Neutralium rebus contra dominorum voluntatem utendi. Sic contingere solet, ut naves alienæ in portibus amicorum invitis dominis detineantur, & ad milites vel alia bellica instrumenta

frumenta transvehenda adhibeantur, nec non merces aut commeatu neutralibus in summa necessitate eripiantur. Imo etiam commercia neutralium cum hostibus impediuntur, ut scilicet hostis defectu commerciorum eo citius ad angustias redigi possit, qua de re disputatum fuit inter Joh. Gröningium & Pufendorffium, v. Gröningii *Navigacionem liberam*, ejusque *Dissert. Epistol. de Commerciiu Pacatorum ad belligerantes*. Hæc vero & similia, quæ jam adducere studio brevitatis prætermittimus, uti sola necessitate excusantur, ita extra necessitatem ad concedendum rerum suarum usum violentis mediis alios cogere velle, injustissimum foret. Imò & in casu necessitatis pretium, & merces pro diversitate circumstantiarum veris dominis persolvenda est.

§. XXXII.

Hactenus disquisivimus, quænam bellum defensivum gerenti adversus aggressorem in animo hostili erga læsum pertinaciter persistentem observanda sint; adjiciendum adhuc erit, *an læsus ubi lædens penitentia tactus satisfactionem offert, huic statim veniam dare teneatur, an vero lædens læso veniam denegante aut nimiam cautionem exigente juste resistere possit?* Hic distingvendi erunt tres casus. Nimirum, ubi is, qui in alterum invasionem moliebatur, antequam illum adhuc bello aggressus est, pœnitentia propositi ducitur, & intentionem suam in statu pacis firmiter cum altero permanendi declarat, tunc hic nullam realem cautionem postulare, aut restitutionem sumptuum, si quos jam in defensionis apparatus fecit, leviumque injuriarum, quæ jam forte illata fuerunt reparationem, extorquere poterit, sed hæc potius pacis amore dissimulare & nuda offerentis assertione de amicitia firmiter colenda contentus esse de-

26 DISSERT. DE LIMITIBVS DEFENSIONIS
acceptare recuset, vel in ejus exactione justum modum ex-
cedat, quam nec bonorum virorum, sive mediatorum arbi-
tratu temperari patiatur, sed vel ultionis desiderio, aut ob
alias injustas causas bellum prosequi, humani generis tran-
quillitatem turbare, suæque avaritiæ, vel vindictæ tot ho-
minum sanguinem sacrificare velit, tunc dubitandum non
est, justam defensionis causam à læso in lædentem transire,
eumque omnia media, quæ ante læso competeabant, ad æ-
quam pacem consequendam adhibere posse.

§. XXXIV.

Et tantum pro instituti nostri ratione de limitibus
defensionis in bello defensivo Academica hæc disser-
tatione breviter tradere volumus. Uti autem hanc
materiam fusius atque melius pertractari potuissè non ne-
gamus: ita benevolum lectorem obnixè rogamus, ut sicubi
erraverimus, nobis ignoscat. Supremum vero Numen, De-
um pacis & justitiæ imploramus, ut cunctis Regibus, Prin-
cipibus, rerum publicarum moderatoribus, & quorum illi
consiliis atque ministerio in republica administranda u-
tuntur, consilia justitiæ & paci consentanea inspiret, quo
funestis, quæ Europam agitant bellis, quamprimum finis
imponatur, & communis pax atque amicitia inter
gentes reducatur ac quam diutissime
conservetur.

F I N I S.

*PERMAGNIFICO, GENEROSO, MAXIMEQUE
STRENUO DOMINO,*

DN. ANDRÆ BORCKMANN,

Inclutæ Reipublicæ Gedanensis Præconsuli gra-
visimo, insulæ Helenis Administratori & p. t. Consilii
bellici Præsidi,
nec non

*MAGNIFICIS, GENEROSIS, MAXIMEQUE
STRENUIS DOMINIS,*

DN. DANIELI SCHLIEF,

**DN. JOHANNI ALBERTO
ROSENBERG,**

ejusdem Reipublicæ Consulibus meritisimis,
ut &

*NOBILISSIMO, AMPLISSIMO atque CONSULTISSIMO
DOMINO,*

DN. JOHANNI GODOFREDO

à DIESELDORF,

primariæ civitatis Gedanensis Dicafterii Seniori
splendidissimo,

*Dominis, MÆCENATIBVS atq; PATRONIS suis
perpetuo observantiæ cultu atque obsequio prosequendis,*

hanc dissertationem academicam

in grati animi pignus & devotissimi cultus tesseram
humillime dedicat & offert

DISSERT. AUTOR.

PERMAGNIFICE,
MAGNIFICI, GENEROSI, MAXIMEQUE
STRENI,
NOBILISSIME, AMPLISSIME ATQUE
CONSULTISSIME.

Domini MAECENATES æterno cul-
tu prosequendi.

Non sustinuissem hoc leve inge-
nii mei monumentum sub
GENEROSORVM & AMPLIS-
SIMORVM NOMINVM VE-
STROORVM auspiciis in publi-
cum emittere, nec oculis VE-
STRIS subjiendo, gravissimas
occupationes & curas, saluti Patriæ dicatas, ob-
turbare; nisi & singulares me impulissent causæ, &
firmam haberem fiduciam, id pro insigni VESTRA
huma-

humanitate benigno iudicio receptum iri. Etenim si grati hominis officium postulat, accepta beneficia grato recolere animo, eorumque a quibus ea accepit benignitatem qualibet occasione deprædicare, sin beneficiorum se non indignum reddere velit. Ego haud dubie criminis ingrati animi reus essem, si commodam occasionem publice, quantopere VOBIS MAECENATES MAXIMI obstrictus sum, contestandi, è manibus dimitterem. Quippe tot VESTRAE beneficentiae & benevolentiae erga me extant documenta, dum studia mea adeo benigne promovere dignati estis, ut merito capropter omniconatu annitar, quavis ratione pietatem meam submissumque GENEROSORVM atque AMPLISSIMORVM NOMINVM VESTRORVM cultum demonstrare. Cum igitur constituissem, ante meum reditum in patriam, quaecunque industriae meae exhibere specimen, id jam VOBIS MÆCENATES MAXIMI in grati animi pignus, & meae in Vos observantiae testimonium, offerre & consecrare volui; humillime rogitans, ne pro solita vestra humanitate & erga studiorum cultores favore, haec pagellas benevolis oculis aspicere, & benigne suscipere dedignemini. Equidem si VESTRAM benignitatem perpendo, de benevola acceptance dubitare nequeo; siquidem unice pietatis studio incitatus, hanc dissertationem

GENE-

GENESOSIS atque AMPLISSIMIS NOMINIBVS VESTRIS dicare ausus sum, quò cognoscatis VESTRAS MAGNIFICENTIAS beneficia non in immemorem contulisse, & quam submissa veneratione insignes VESTRAS virtutes præsertim periculosis temporibus magis elucescentes prosequar, cum nec ego ex pers sim, quantum VESTRÆ prudentiæ, vigilantia atque fortitudini patria debeat. Cum vero me jam semel in VESTRAM Clientelam recipere dignati estis, ulterius quoque MAGNIFICI atque AMPLISSIMI PATRONI, VESTRÆ benevolentia ac favori me submisisse commendo, & ea, qua par est, reverentia obtestor, ut hanc benignitatem, quam hucusque expertus sum, perpetuo mihi indulgeatis, quod uti omni devotissimi cultus & obsequii genere demereri assidue contendam, ita supremum Numen ardentibus precibus invocare non desinam, ut VOS in feros usque annos salvos ac omni prosperitatis genere florentes conservet, & patria Virtutibus VESTRIS in magnum emolumentum quam diutissime adhuc frui queat.

Generosorum atque Amplissimorum
NOMINVM VESTRORVM

*devotissimus additissimusque
Cliens & Cultor*

JOH. ERNESTVS MEVES.

Doctissimo Autori hujus Dissertationis

S. P. D.

JACOBUS FRIDERICUS LUDOVICI.

REdo Tibi, quam mihi obtulisti Dissertationem de limitibus defensionis in bello defensivo observandis, in qua pauca mutavi, pauca etiam eidem adjeci, ita ut nihilominus optimo jure Tua dici possit, cum non autor mihi fueris, ut ego eandem conscriberem, sed ipse illam [proprio Marte, ad mentem meam tamen, conscripseris. Potuissent quidem facili negotio autoritates celeberrimorum virorum, qui in studio juris Naturæ inclaruerunt, colligi iisdemq; sententia Tua confirmari; verum in demonstrandis præceptis juris connati ejusmodi autoritatibus non indigemus, cum tam plana ea sint, ut quilibet iisdem facile assensum præbeat, qui veritatem sine amore rixandi atq; contradicendi sincere querit. Qui vero sibi solus sapit, illi omnia du-

D 2

bia

bia videntur, etiamsi quis, ut Jcti nostri in materia de testibus loqui amant, solem in manibus gestaret. Optime ad Leges socialitatis aliquoties provocasti, cum per ipsum bellum defensivum nihil aliud intendatur, quam læsæ illius socialitatis restauratio, & ergo Princeps, qui bellum defensivum suscipit, omni cura in id incumbere debeat, ut brevissima via ad pristinam amicitiam res reducatur. Placeant aliis sua principia, qui in socialitate nostra nescio quid monstrosi, aut nefandi latere existimant; sufficit, quod illi ipsi dissentientes quotidie experiantur, se absq; hoc monstro vivere non posse. Sufficit, quod Deus non sit autor belli, sed autor pacis, a quo obligatio juris naturæ proficiscitur. Quod reliquum est, dulcissimæ patriæ Tuæ, quam duabus vicibus non sine jucunditate videre mihi licuit, & ex qua SCHLIEFIOS, ROSENBERGIOS, quos honoris causa nomino, aliosque scholas meas frequentantes vidi, de Te, tam probo & erudito cive, ex animo gratulor, Tibiq; ipsi quælibet fausta sincere adprecor. Deus adsit conatibus Tuis. Dabam ex Museo d. xix. Jun. MDCCVI.

Halle, Diss., 1706 L-Si

Sl.

Pr. 3. num. 23.

DISSERTATIO JURIS NATURÆ
DE

5

LIMITIBUS DEFENSIONIS IN BELLO DEFENSIVO,

P. 456

Quam

DEO TER O. M. ADVENTE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. PHILIPPO VVILHELMO,
PRINCIPE BORVSSIAE, MARCHIONE BRANDENB.
DVCATVS MAGDEB. GVBERNATORE, CETERA,
IN ILLUSTRACADEMIA FRIDERICIANA

P R Æ S I D E

JACOBO FRIDERICO LUDOVICI,

J. U. D. PROF. JUR. & FACULT. JURIDICÆ
ADSESSORE,

Ad d. XXII. Jun. MDCCVI. H. L. Q. C.

Placido Eruditorum examini submitte

AVTOR

JOHANNES ERNESTUS MEVES, GEDANENSIS.

TYPIS CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, ACAC. TYPOGR.

16.

4